

İnovasyon Derneği Konferansı'nın Ardından

Dr. Erik Arnold

“İnovasyon Politikası ve Geliştirme için Araştırma”

22 Eylül 2007 Cumartesi günü İnovasyon Derneği tarafından organize edilen ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin evsahipliğinde gerçekleşen “İnovasyon Politikası ve Geliştirme için Araştırma” başlıklı konferans, geniş bir katılımı ile gerçekleşti. Konferansın açılışında bir konuşma yapan *İnovasyon Derneği Başkanı ve TOBB Sanayi Daire Başkanı Dr. Mustafa Lale*, inovasyonun ülkelerin kalkınması, sürdürülebilir büyümenin yakalanması, sanayinin rekabet gücünün artması ve toplumların refah düzeylerinin yükselmesinde oynadığı büyük rolün altını çizdi. İnovasyonun ülkemiz için acilen ele alınması gereken bir konu olduğunu ifade eden Dr. Lale, İnovasyon Derneği'nin bu alanda tüm kesimlerde farkındalık yaratmak ve kültür oluşturmak için gerçekleştireceği faaliyetlerle inovasyona dayalı bir toplum ve ekonominin oluşumuna katkıda bulunmak amacı ile kurulduğunu belirtti. Dr. Mustafa Lale, inovasyonun önemine inanan herkesi İnovasyon Derneği çatısı altında bir araya gelmeye davet etti.

Konferansın ana konuşmacısı *Technopolis Group Genel Müdürü Dr. Erik Arnold*, her geçen gün gündemimizi daha çok meşgul eden *inovasyon ve inovasyon politikaları* konusunda katılımcılara geniş bir bakış açısı sundu. Dr. Arnold, konuşmasında inovasyon ve inovasyon politikasının gerekliliği ve önemi; inovasyon sistemleri, reformlar ve politikalar konularına odaklandı.

Dr. Arnold'a göre, inovasyon politikalarına duyulan ihtiyaç dört ana nedenden kaynaklanıyor:

- Ülkeler, “büyük” sanayi politikalarıyla istenen başarıyı elde edememektedir (örneğin, imalat sanayinin korunmasına yönelik çabalar işe yaramıyor, “büyük projeler” ve “ulusal şampiyonlar” yaratmaya yönelik politikalar artık geçerliliğini kaybetmiş durumda –ve zaten bu tür politikaların sonuç vermediği de biliniyor).
- İnovasyon, rekabet gücünün anahtarıdır ve bu nedenle ülkeler güçlü yetenek ve becerilere ihtiyaç duymaktadır.
- Küreselleşmeden kaynaklanan baskılar, firmalar ve ülkeler için “korunaklı” alanları ciddi oranda azaltmaktadır.
- Piyasa güçleri, firmaları ve ekonomileri dezavantajlı konumdan avantajlı konuma getirmede yetersiz kalmaktadır.

Bu politikalara duyulan ihtiyaçla, firmaların konum ve faaliyetine yönelik anlayış da büyük ölçüde değişiklik göstermiştir. Artık firmaların rekabet gücü için olmazsa olmaz bileşenler “bilgi, öğrenme ve kurumlar”dır. Bu nedenle de firmalar, kurumlar (yani yapılar, mekanizmalar, davranışlar ve organizasyonlar) ve bunların içinde bulunduğu ortamın birbirine olan bağımlılığı göz ardı edilemez hale gelmiştir.

Dr. Arnold'a göre, firmaların rekabet gücü, sadece sahip oldukları becerilerle değil, aynı zamanda faaliyet gösterdikleri ortamın niteliğiyle belirlenmektedir. Bu da, bizi, istenen etkiyi yaratacak politikaların ancak doğru müdahale alanlarının belirlenmesi ve bu alanların doğru ortamlarda uygulanması gerektiği gerçeğine ulaştırmaktadır.

Dr. Arnold, tüm bu gelişmelerle birlikte, inovasyonun ne olduğu konusundaki anlayışta da önemli değişiklikler yaşandığını ifade etmektedir. Önceleri, inovasyonun ya teknolojinin itmesi veya pazarın çekmesi ile gerçekleşen bir faaliyet olduğu düşünülmekteydi. Buna göre, ya işe araştırmayla başlanır, daha sonra mühendislik, imalat, pazarlama ve satış faaliyetleri ile süreç son bulurdu; ya da pazarın ihtiyaçları tesbit edildikten sonra geliştirme, imalat ve satış gerçekleştirilirdi. Ama gerçek hayata baktığımızda inovasyonun "yeni bilgi"nin geliştirilmesinden çok "varolan bilgi"den doğru şekilde yararlanmayla ilgili olduğu görülür. Ve bu gerçekten hareketle, inovasyon, karmaşık bir ilişkiler zincirinde, farklı aktörlerin işin içine girmesiyle gerçekleşen bir sürecin herhangi bir aşamasında hayat bulabilir. Dr. Arnold, bunun sonucunu şu şekilde ifade etmektedir: *"Dolayısıyla, inovasyon, basmakalıp bir süreç ve sonuç ilişkisine bağlı değildir; "sürprizlerle" ilgilidir. Teknoloji içerebilir ama içermeyebilir. Firmalar için Ar-Ge, inovasyon problemlerini çözmek için gerçekleştirebilecekleri eylemlerden sadece biridir –ve nariden inovasyona sebep olur."*

Dr. Arnold, firmalar için inovasyonun ekonomik mantığını ise şöyle ortaya koymaktadır: "Bir firma inovasyon faaliyetine başladığında, kendi sektöründeki normal kar oranından fedakarlık etmeye başlar ve inovasyon faaliyeti boyunca karlılığında bir azalma yaşanır. İnovasyon süreci sona erdiğinde ise karlılığı normalin çok üzerine çıkar ve inovasyon süreci boyunca azalan oranının kat ve kat üzerinde bir karlılık artışı yaşanır. Ancak belli bir süre sonra bu karlılıkta bir azalma görünmeye başlar. Bu azalma, yapılan inovasyonun diğer firmalar tarafından taklidi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun kaçınılmazlığı nedeniyle, firmanın tekrar başka bir inovasyon sürecini başlatması, bunu sürekli bir faaliyet olarak gerçekleştirmesi gerekmektedir. Politikaların da bunu mümkün kılacak biçimde şekillenmesi ve uygulanması gerekir."

Dr. Arnold, bu ihtiyaca rağmen, politikaların Ar-Ge'ye gereğinden fazla odaklandığını belirtmektedir: "Politika yapıcılar, politikaları belirlerken mevcut verilerden yararlanırlar. Ar-Ge istatistikleri her ülkede uzun zamandır düzenli olarak toplanan verilerin başında geldiğinden bunlardan istifade ederek politika üretmeyi tercih ederler. Uluslararası kabul gören mevcut Ar-Ge tanımı (OECD Frascati Kılavuzu) aslında çok dardır. Tüm bunlardan hareketle ortaya konan politika hedefleri, bizi yanlış yola sevkeden göstergelere bağlanmaktadır, bu da bir anlam ifade etmemektedir. Buna en güzel örnek, Avrupa Birliği'nin gayrisafi yurtiçi hasılda Ar-Ge harcamalarını yüzde 3'e çıkarmaya yönelik koyduğu hedeftir. Bunun bir anlam ifade etmemesinin nedeni, Ar-Ge harcamalarının oranının endüstri yapısıyla doğrudan bağlantılı olması, ve Ar-Ge faaliyetinin inovasyon faaliyetinin olmazsa olmaz bir parçası olmamasıdır."

Dr. Arnold, firmaların inovasyon performansını belirleyen faktörlerin başında inovasyon sistemlerinin geldiğinin altını çizmektedir. İnovasyon sistemleri toplumda inovasyona olan talepten, eğitim ve araştırma kurumlarına, finansal ortam, vergi sistemi gibi "çerçeve şartlar"dan politik sistem, altyapı ve özel sektöre kadar pek çok kurum ve kuruluşu bünyesinde barındıran ve başarısı bu kurum ve kuruluşlar arasındaki etkileşimin başarısına bağlı olan bir yapıdır. Dr. Arnold, bu sistemlerin ana özelliklerini şöyle özetlemektedir:

- İnovasyon yapan firmalar bu işi tek başlarına yapmazlar; dolayısıyla sistemde "birbirine bağımlılık" ana koşuldur.
- Sadece arz değil, talep de inovasyon sistemlerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

- İnovasyon, Ar-Ge değildir; inovasyon sistemi, Ar-Ge'ye bağlı bir sistemden ibaretmiş gibi düşünülmemelidir.
- Yönetim, tasarım ve mühendislik inovasyon sistemlerinde kilit rol oynar.
- Ulusal sistemler uluslararası düzeyde açık sistemlerdir.

Dr. Arnold, firmaların başarısını belirleyen etkin bir inovasyon sisteminin tüm oyuncularıyla eksiksiz bir sistem olması gerektiğinin altını çizmekte, burada “uyum” ve “denge”nin en önemli unsurlar olduğunu ifade etmektedir. Sistemdeki kurumların yeteneklerinin ve fonksiyonelliklerinin yüzeysel olmaması gerektiği, mikro problemleri çözmek için makro politikalara güvenmenin doğru olmadığı, kurumların yanısıra bunların yönetim biçiminin de büyük önem taşıdığı, inovasyon ve kalkınma dendiğinde ana aktörün özel sektör olduğunun unutulmaması gerektiği, mümkün olduğunca yukarıdan inme politikalar yerine alttan gelen ihtiyaçla şekillenen politikaların hayata geçirilmesi gerektiği, ve kalkınma ve gelişmenin farklı boyutlarda farklı derecelerde meydana geldiğinin unutulmaması gerektiği Dr. Arnold'un önemle altını çizdiği diğer konulardır.

Dr. Arnold, sözlerini bağlarken, politikaların üzerinde durması gereken ana noktanın özel sektörde inovasyon ve performansın artmasının olduğunu; çünkü bunun refahın sağlanması için gereken para, iş olanakları ve yeteneğin kaynağı olduğuna vurgu yapmıştır.

Dr. Erik Arnold Hakkında

Dr. Arnold, OECD, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Komisyonu, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası ve TAFTIE gibi uluslararası kuruluşların yanı sıra çok sayıda ülkenin hükümetlerine, devlet kurumlarına ve yerel yönetimlerine inovasyon, teknoloji geliştirme ve kalkınma politikaları ve uygulamaları konularında danışmanlık yaptı; eğitim ve araştırma hizmetlerini de içeren stratejik çalışmalara imza attı. Bilim, teknoloji ve inovasyon politikaları konusunda dünyanın en saygın kuruluşları arasında yer alan Sussex Üniversitesi Araştırma Enstitüsü SPRU'dan yüksek lisans ve doktora derecelerine sahip olan Dr. Arnold, SPRU'daki görevinin ardından 1989 yılında Technopolis Group'u kurdu.

İnovasyon, teknoloji geliştirme, kalkınma politikaları ve uygulamaları konularında sayılı uzmanlar arasında kabul edilen ve konuyla ilgili çok sayıda konferans veren Dr. Arnold, çeşitli ülkelerin inovasyon ve araştırmayla ilgili saygın kurumlarının farklı organlarında da görev almaktadır. İngilizcenin yanında Norveççe, Fransızca, Almanca, Danca ve İsveççe bilmektedir.

İnovasyon Derneği Hakkında

İnovasyon Derneği, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal kalkınması, rekabet gücü kazanması, sürdürülebilir büyümeyi yakalaması ve toplumsal refahı ve yaşam kalitesini artırmasında en önemli araç olan inovasyon konusunda tüm kesimlerde farkındalık yaratmak, kültür oluşturmakiçin gerçekleştireceği faaliyetlerle inovasyona dayalı bir toplum ve ekonominin oluşumunu sağlamak amacı ile kuruldu.

Dernek kuruluşu, sivil toplum kuruluşlarından, kamu kurumlarından ve özel sektörden inovasyon uzmanlarının bir araya gelmesiyle Mart 2007'de gerçekleşti.

İletişim ve bilgi için: bilgi@inovasyonderneqi.org